

Josep Pla

**Homenots
Tercera serie**

Pau Casals

Pau Casals (1876)

Aquest és un escrit sobre Pau Casals que no té cap pretensió i que té una justificació que potser serà trobada curiosa.

Casals és el català vivent sobre el qual s'ha es crit d'una manera més copiosa i, generalment parlant, més equilibrada. Els milers i milers de con certs donats pel mestre en el curs de la seva vida a tots els països d'Europa (incloent-hi Rússia) i d'Amèrica provocaren una atabaladora quantitat de comentaris, de glosses, de crítiques, de ditirambes, de notícies. Alguns d'aquests documents contenen judicis de gran qualitat -sobretot els de la premsa anglesa, alemanya i centro-europea. Durant molts anys, Casals mantingué aquest arxiu al dia, perfectament ben ordenat. Suposo que encara ho esta, i amb aquesta suposició tracto de salvar la possibilitat de l'en renou que els esdeveniments produïen a tantes cases. Quantes coses es perderen ! La tragèdia de les convulsions en els països en que les convulsions són endèmiques és la destrucció del que hi ha organitzat i la falta de lleure per a compensar-ho. Tots els projectes -si és que se'n produeix algun -queden desbordats. Així, aquests fenòmens primaris són una pèrdua absolutament seca, irreparable. Les convulsions han buidat les nostres cases i han fet perdre a la nostra societat el gust del record, de la historia i del passat.

La posició que Casals ha tingut i té en el camp de la música l'ha convertit en una personalitat de relleu mundial. En aquest punt, el seu nom no ha tingut el més lleu eclipsi, s'ha mantingut sense la mínima minva a través del anys. El record que deixarà serà fabulós, literalment llegendari. En els últims segles no hi ha pas un cas de persona del nostre país que en cap aspecte de la vida s'hi pugui comparar. Això ha fet -i fa -que la bibliografia sobre Casals sigui molt abundant.

I dedicate these lines to Pau Casals without any pretension or justification other than that they might be of some interest to some reader somewhere.

Casals is a contemporary “living” Catalan about whom much has been written and, generally speaking, these accounts are fairly evenly balanced. Thousands of concerts across Europe, Russia and the Americas have generated an astounding collection of comments, glossaries, criticisms, speeches and articles about *el maestro*, many of exceptional quality, especially those published by the British, German and Central European press. Casals kept an updated perfectly-organised record of these publications for many years. I would like to think he still does, hoping it withstands the upheavals many households are forced to endure. So many things are lost! The great tragedy of these upheavals in countries where they are endemic is the total loss of anything that was organised, and the lack of any inclination to offer any sort of recompense. If any projects are created, they tend to be left unfinished, leading to the most absolute and irreparable loss. Such upheavals have voided our homes and left our society without any fondness for reminiscing, for our history or the past.

The position gained by Casals in the music world has brought him great international acclaim. His reputation has neither been eclipsed nor has it waned over the years. His legacy shall surely be astounding, and legendary! No one in our country, whatever his or her walk of life, has excelled as far as Casals over the past few centuries. The bibliography on Casals is therefore both extensive and ever-expanding.

No entra pas en el nostre actual projecte escriure una notícia sobre aquesta documentació. Joan Alavedra: especialista en grans homes vivents, que visqué amb el mestre a Prada, molt de temps, hauria pogut elaborar el llibre més directe. S'ho proposa. El comença. El tingué en la imaginació perfectament organitzat. El veia a través de tres moments : els inicis : París ; el triomf : Viena ; l'exili : Prada. Aquesta triple impostació li hauria permès de parlar de moltes coses, no solament del món musical, sinó sobretot ,de Casals, situat en la societat del seu temps. Ara be : malgrat les bones intencions, el llibre no fou portat a cap.

Els començaments del llibre (fallat) d'Alavedra foren aprofitats per Artur Comte, maire de Salses i diputat dels Pirineus Orientals, per a escriure el seu llibre sobre Casal. El llibre de Comte és ple, saturat d'entusiasme, però potser és una mica massa banal. És una visió del mestre, realment apreciable, però elaborada a través d'una escriptura de jocs florals retòrico-humanitaris. És un llibre que us porta, per desig de compensació, a apreciar el volum de Rudolf von Tobel «Pablo Casals» (Rotopfel-Verlag-Zuric). Aquest és un llibre seriós, una mica pesat, ple de notícies precises, de judicis meditats. És el llibre utilíssim a un alemany.

El llibre de Lilian Littlehales «Pablo Casals: a life» (W. W. Norton and C.º, New-York), el desconec. El retrat del mestre per Emil Ludwig, contingut en el volum «Galerie de Portraits» (Arthème Fayar, París) és agut i notable, però conté moltes apreciacions fantasioses i atribucions que Ludwig inventa pel gust de la brillantor, i que el mestre es considerarà obligat a aclarir, com es pot veure en el llibre que Josep Maria Corredor li dedicà.

It is not our intent here to write a descriptive account of all this published material. Joan Alavedra, for example, started writing a first-hand account of *el maestro* as they both had lived for a considerable length of time in Prades, in the south of France. Alavedra was an expert on great personalities of his time. He had the book perfectly visualised in his mind's eye: he would divide it into three main sections, starting with Casals' early days in Paris, then his triumphs in Vienna and finishing up with his days in exile in Prades. This would enable Alavedra to broach many aspects of Casals' life, not just the world of music but also how the cellist integrated into society. Unfortunately, despite his best intentions, Alavedra's book never came to be.

The beginning of Alavedra's (abandoned) book was taken up by another author, Arthur Conte, who was the Mayor of Salses and Member of Parliament in the southern French region of Pyrénées-Orientales. This book is laden with enthusiasm, though perhaps is just a tad too mundane. While its vision of *el maestro* is befitting, most readers would swiftly move on to Tobel's book to counterbalance Conte's excessively flowery rhetorical style. Rudolf von Tobel book, "Pablo Casals" (Rotopfel-Verlag-Zuric), on the other hand, is a serious but somewhat impenetrable account, full of accurate details and well-founded judgements. A highly useful book for a German reader.

Lilian Littlehales also published a book titled "Pablo Casals: A Life" (W.W. Norton & Co, New York), though I admit I am unfamiliar with it. Emil Ludwig's account of *el maestro* in the collection "Galerie de Portraits" (Arthème Fayard, Paris) is insightful and admirable but again full of imaginative assumptions and attributions, many invented by an author with a penchant for extravagance. According to Josep Maria Corredo (in the book described below), Casals himself felt it necessary to clarify various points.

Josep Maria Corredor, fill de Girona i actualment professor al Lycée de Perpinya, és l'autor de les «Conversations avec Pablo Casals» (Albin Michel, París). Aquest volum ha estat traduït a diverses llengües amb un èxit considerable. És un reportatge tècnicament perfecte, admirablement elaborat i matisat, fet amb una consciència, una precisió i una honestedat molt difícils d'igualar. Les qüestions més complexes – les idees de Casals sobre la música en tots els seus aspectes, els problemes de la creació musical i de l'execució –hi són exposades i debatudes amb una perfecta claredat. L'home i l'artista tenen, en aquest llibre, un relleu vivent, un batec càlid, una respiració real.

Si a tot aquest gavadal de papers s'hi afegeixen les notícies dels diccionaris, els assaigs de revistes -professionals i no professionals -, els fullets i les publicacions més escunçades, hom constata l'existència d'un agombolament d'escriptura fabulós, d'un volum impressionant.

Davant d'aquesta realitat, es planteja necessàriament aquesta pregunta : ¿ que és el que es pot dir avui sobre Pau Casals ? Davant d'una profusió in formativa i valorativa tan ingent, ¿ que és el que es pot dir del gran violoncel·lista? Probablement res, perquè el més sobresortint ha estat ja fixat sobre el paper a bastament i conscienciosament.

La meva idea, però, és que es pot intentar en cara l'elaboració d'un petit assaig sobre Casals aprofitant les coses que els altres negligiren perquè les consideraren massa habituals, si voleu massa vulgars, un assaig fet amb les engrunes de la taula. És el que m'he permès de portar a cap. No se pas si està bé haver elaborat una cosa semblant. Potser no. Però, que voleu ? A mi, el vertigen em posa malalt. La meva constitució física no va per les grans altures. Tot em porta a veure les coses terra a terra, les coses situades al meu abast. Sovint aquestes coses contribueixen a donar vida, a completar, a emplenar els buits deixats per les consideracions aparentment o realment elevades. És amb aquesta finalitat que he escrit aquestes ratlles.

“Conversations avec Pablo Casals” (Albin Michel, Paris) was written by Josep Maria Corredor, who was born in Girona (Spain) and is currently teaching at Lycée de Perpignan (France). This book has been translated into various languages with considerable success. A technically perfect account, admirably executed and nuanced, with a sensitivity, precision and candour that would be hard to match. Some of the more complex questions—Casals' thoughts on the various aspects of music or the dialectics of musical creation and performance—are expounded and debated with impeccable clarity. Both the man and the artist are brought to life in this book.

If to this collection of publications, we add all dictionary entries, essays in professional and non-professional journals, leaflets and other more abbreviated publications, the volume of excellent writing is as impressive as it is immense.

So given this scenario, one has to ask if there is anything left to say about Pau Casals today? With such an informative and invaluable wealth of material, what else could one add about the great cellist? Nothing at all, probably, as the most outstanding has already been most decidedly and conscientiously put to paper.

I would like to contend, then, that one can still attempt to write a few lines about Casals by picking up on that overlooked by others as too populist, too lowbrow. An essay, shall we say, fabricated from the leftover fallen crumbs. This is what has prompted me to do so, although I am not at all sure if it is a good idea. Perhaps not. But what else can I do? I suffer from vertigo. I was not built for heights. So I observe the world from ground level, capturing only what is within reach. This often helps to give life to, or fill in, the empty spaces left by truly, or apparently, more elevated considerations. And with this intent, I write these lines.

En el nostre país, a Casals li passa una mica com a Josep Carner. Fa tants anys que la gent no li havia vist la cara, que les noves generacions en tenen una idea una mica vaga. Els musicòmans, és clar, no l'han pas deixat de seguir ni un instant. Però, i els altres? Casals ultrapassa el camp estrictament musical. És una gran personalitat. Per precisar i reforçar una mica la silueta, per corregir l'oblit creat per les circumstancies, he escrit aquest paper –i l'he escrit en la hipòtesi que jo pugui corregir res, és clar.

«Quan Casals exposa els seus judicis ho fa amb una veu greu, amb una determinació serena, amb un desig tal d'evitar tota controvèrsia... »

EMIL LUDWIG, Pablo Casals «Galerie de Portraits» (A. Fayard, Paris).

Casals és abstemi. Pràcticament, aiguader. Beu, com a màxim, en els repassos, un glop de vi. No s'ha emborratxat mai. Més ben dit, sí. Una vegada. Un dia determinat toca el violoncel una mica carregat en el saló de la marquesa de Polignac, a París. Els Polignac son productors de xampany. Posseeixen una marca conegudíssima : el Pomery Greno. La marquesa de Polignac estigué molt lligada amb Casals en una època determinada de la seva vida -en el moment de mistress Metcalf, la senyora americana exactament. Potser ,el mestre no tingué prou força per a resistir la insistència, es descuidà i queda enterbolinat de mala manera. Però, com que una flor no fa estiu, toca com sempre -admirablement bé. No hi ha pas notícia de la reiteració del fet.

Casals ha estat -és -un gran fumador. Fumador de pipa. Ha fumat, amb pipa –més ben dit, amb les seves innumbrables pipes– , muntanyes de ta bac. En el curs de la seva vida ha rebut una quantitat in comptable de caixes de cigars. No n'ha fumat mai cap, malgrat la qualitat, generalment excelsa, de les folles que li han regalat. El tabac de pipa i les pipes mateixes són per al mestre una espècie de ritu. Li agrada de fer barreges de tabac, de dosificar les barreges al seu gust, amb l'exactitud indispensable. No és pas

Casals is now suffering a similar fate, in our country, as Josep Carner. As they have not laid eyes on him, the younger generations have rather vague notions about *el maestro*. Music lovers, evidently, have not lost sight of him for an instant. But others? Casals influence goes beyond the strictly musical, he is a great dignitary. With these lines, I aim therefore to clarify and reinforce Casals' unique profile, to rectify a certain oblivion due to circumstances, knowing too well that I will make no difference whatsoever.

“When Casals expounded his views, he did so in a serious tone, with serene determination and an ardent desire to avoid controversy...”

EMIL LUDWIG, Pablo Casals “Galerie de Portraits” (A. Fayard, Paris).

Pau Casals practically only ever drinks water: he is a teetotaller. At most he might sip a glass of wine with his meals. He has never been drunk. Well, almost never! Once. One day he performed while under the influence at the Marquise de Polignac residence in Paris. The Polignac family are champagne-producers, including the well-known Pommery Greno. At one point when the American, Ms Metcalfe, was on the scene, Madame la Marquise de Polignac and Casals were very close. *El maestro* was most likely unable to resist her persistence, gave in and got rather flustered. But one swallow does not a summer make, and he still managed to play as wonderfully as ever. There are no further accounts of Casals being drunk.

He is, however, a great smoker. Always has been. He smokes a pipe and has gone through mounds of tobacco with his pipe, or his innumerable pipes. He has received countless boxes of cigars but never smoked any, despite the excellent quality of the tobacco leaves he generally receives as gifts. Pipe tobacco and the pipes themselves are a type of ritual for *el maestro*. He likes to mix his tobacco, measuring different blends with great accuracy to suit his taste. He is no fan of bright leaf (Virginia) tobacco preferring

afeccionat a fumar amb la pipa tabacs que anomenarem rossos per abreujar. Li agraden les barreges de tabacs belgues, holandesos i escafarlates francesos –és a dir, de tabacs generalment ordinaris, forts i negres. La pipa és un instrument que ajuda el mestre a viure fora de la realitat, vull dir a viure una altra realitat, a abstreure's. La quantitat de tabac de que disposa Casals a cada moment és fabulosa. Una part li prové de presents. De vegades li és difícil de cobrar 15.000 francs per una hora de lliçó de violoncel, però no es descuida de dir al deixeble : «Mais il faudra bien payer le tabac du maitre ...». I llavors li arriba el tabac indefectiblement. A Prada, durant la darrera gran guerra, el tabac anava molt escàs i totes les provisions estaven esgotades. Les persones que llavors li'n proporcionaren han estat objecte de la gratitud més cordial i permanent del mestre.

Casals no és pas un gourmet. Li agrada de menjar, i de menjar bé, però no és pas un refinat com fou Pompeu Fabra, per posar un exemple. Menja en realitat d'una manera lleugerament mecànica i in conscient. Totes les cuines li són indiferents, i li és perfectament igual la cuina de l'oli que la cuina de la mantega. Potser aquesta indiferència és el resultat natural deis seus desplaçaments, del seu cosmopolitisme...

Belgium or Dutch blends or loose cut French tobacco –in other words, he likes plain strong dark tobacco. This ritual helps *el maestro* to disconnect from reality, to enter another reality, to switch off. He always has an amazing supply of tobacco, some of which he receives as gifts. He may well have qualms about charging a student 15,000 francs for a 1-hour cello class, but he would never neglect to add: “*Mais il faudra bien payer le tabac du maître...*” [But you will have to pay for *el maestro's* tobacco], and the tobacco inevitably appears. Tobacco supplies were very scarce in Prades during the last World War as stocks had run out so *el maestro* was eternally grateful to anyone who helped him get a hold of some.

Casals is no gourmet. He likes to eat and to eat well but he does not have the refined taste of Pompeu Fabra, for example. His eating is more of an act of sustenance than any appreciation of food. He, in fact, seems to be impervious to cuisines and completely oblivious to whether they are oil- or butter-based. This indifference is perhaps a natural consequent of his travels, his cosmopolitanism...

Catalan/Spanish to English Translator

JOSEP
PLA

Angela Frawley
M. 637936800